

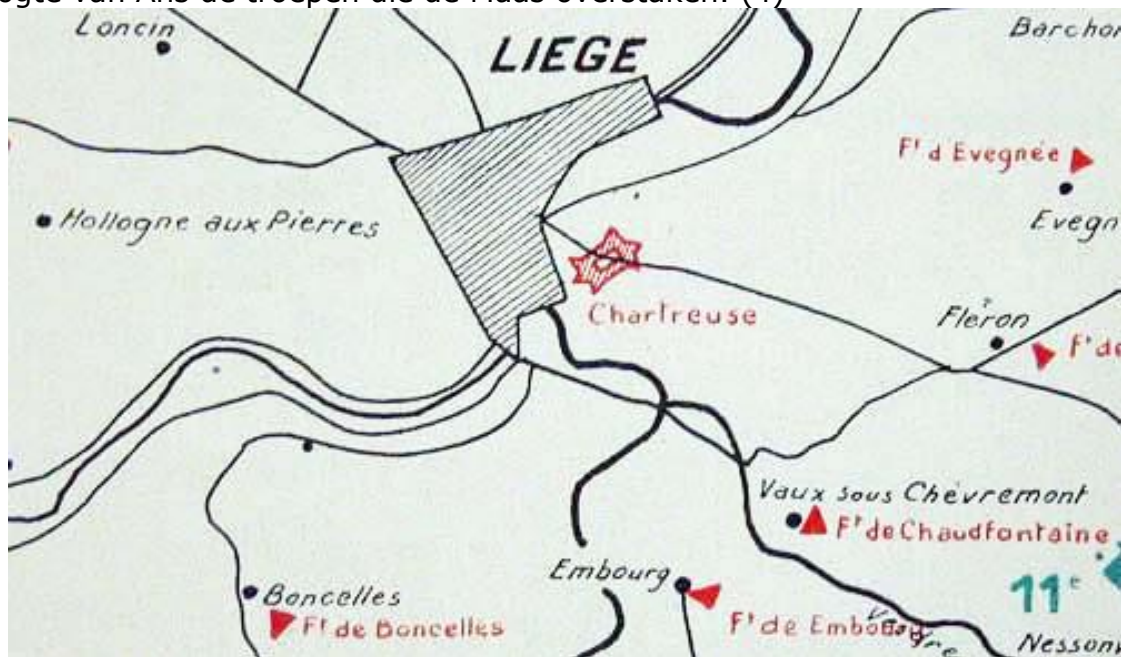
Ongenae Pieter Cesar

Pieter Cesar Ongenae werd op 7 april 1893 geboren in Heusden (1). Hij was het oudste kind van Livinus Dionisius Ongenae (een boomkapper) en Marie Leonie De Kuysscher (dagloonster). De ongehuwde Cesar woonde met zijn ouders, zijn vier broers en drie zussen in het Sloopstraetje op de wijk 'Dorp' (huisnummer 105). Hij was ook boomkapper (2).

Op 16 juli 1913 werd hij als dienstplichtige van de lichte 1913 ingedeeld bij het 5de Artillerieregiment. Op 15 september 1913 kwam Cesar in actieve dienst. Door een reorganisatie van het leger kwam Cesar als 'soldaat tweede klasse' op 16 december 1913 bij het 3de Regiment Artillerie. Dit artillerieregiment was de artillerie van de 3de Legerdivisie. (3)

Op 6 augustus stond het 3de Artillerieregiment opgesteld op het plateau van Cointe (ten zuidwesten van de stad Luik). Van op die plaats beschoot het regiment het terrein dat zich uitstrekte vóór de lijn Boncelles - Embourg. Daar waren de Duitsers aan een stormaanval begonnen. Enkele uren later beschermden ze van op de hoogte van Ans de troepen die de Maas overstaken. (4)

De lijn Boncelles - Embourg ligt ten zuiden van Luik. (5)

Na deze overtocht voegden de artilleriebatterijen zich bij de marscolonne op de weg van Luik naar Hannuit. Daar kwamen ze 's anderendaags aan. Tot 13 augustus namen de batterijen verschillende keren stellingen in. Dan herbegon de terugtocht naar Leuven. In de vlakte van Blauwput hergroepeerden de troepen van de 3de Legerdivisie zich. Tegelijk werd het 3de Artillerieregiment gereorganiseerd: Cesar kwam als 'soldaat tweede klasse' (stamnummer 2967) bij de 39ste Batterij van de 1ste Groep. Alle eenheden die het nieuwe 3de Artillerieregiment vormden, hadden deelgenomen aan de gevechten rond Luik. De 1ste Groep (met Cesar) onderscheidde zich in de gevechten rond Queue-du-Bois. (4)

De 3de Legerdivisie trok zich terug binnen de Antwerpse fortengordel. Het 3de Regiment Artillerie bezette verschillende stellingen in de sector Walem - Sint-Katelijne-Waver. De batterij van Cesar werd niet ingezet bij de verdediging van Dendermonde.

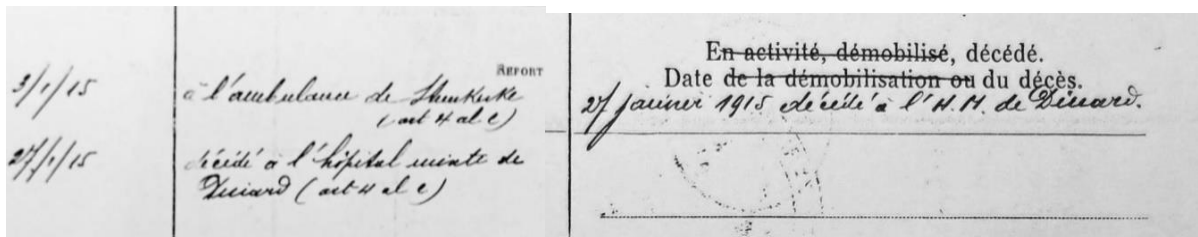

Op 9 september 1914 volgde de batterij van Cesar het 11de Linierregiment op weg naar Keerbergen. De 39ste Batterij (met Cesar) trof de Duitse troepen die in de aanval trokken, in de flank met een zeer effectief vuur. Kruisvuur dwong de Duitsers tot de aftocht. Op 11 en 12 september vervulde het 3de Artillerieregiment een belangrijke rol bij de slag van Over-de-Vaart. Het regiment beschermde de aftocht van de Legerdivisie naar de Antwerpse fortengordel. Tot 6 oktober verdedigde het 3de Artillerieregiment de sector Heidonk - Breendonk - Liezele. Dan begon de terugtocht naar het westen. (4)

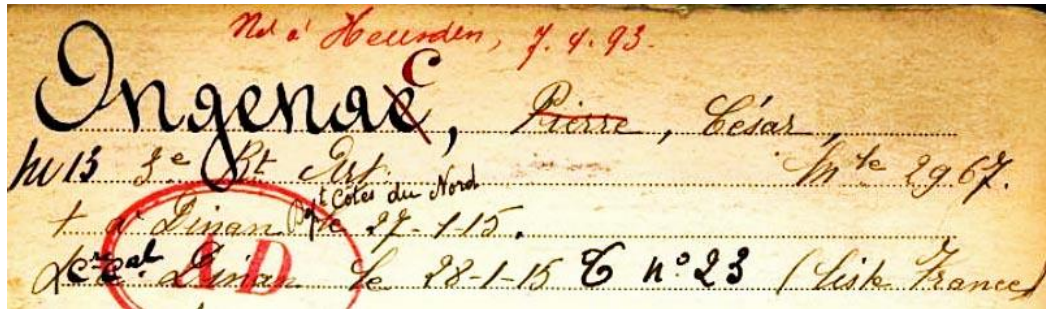
Sector Heidonk - Breendonk - Liezele (5)

Via Temse en Lokeren kwam Cesar op 11 oktober 1914 met zijn regiment aan op de verdedigingslinie van de IJzer. Ze waren eerst in Nieuwpoort gelegerd. Na verschillende posities ingenomen te hebben kwam het volledige 3de Artillerieregiment (ook de staf) onder bevel van de Franse Admiraal Ronarch. Hij was de commandant van de brigade Franse marinefuseliers. Voor deze soldaten werd overigens in Melle een monument opgericht. Tot 9 november streden Cesar en zijn medesoldaten aan de zijde van de Franse troepen aan het bruggenhoofd van Diksmuide. Uiteindelijk ging dat toch verloren. De bewegingsoorlog was vastgelopen; de loopgravenoorlog was begonnen. Periodes van relatieve rust en beschietingen wisselden mekaar af. (4)

Op 3 januari 1915 werd Cesar opgenomen in het veldhospitaal van Steenkerke. Cesar leed aan een besmettelijke ziekte (geen specifieke vermelding). Drie weken later werd hij overgebracht naar een militair hospitaal. Naar waar? Twee bronnen spreken mekaar tegen. Volgens de ene bron is het in Dinard (departement Ille-et-Vilaine, Frankrijk) (6). Volgens de andere is het dan weer het hospitaal te Dinan (departement Côtes-d'Armor, Frankrijk) (7). Beide gemeenten bestaan overigens. Dinan ligt ongeveer 20 kilometer ten zuiden van Dinard. En in beide gemeenten werden tijdens de Eerste Wereldoorlog gewonde en/of zieke Belgische soldaten verpleegd (8). Daar stierf Cesar 27 januari 1915 (om 02.00 u.). Hij werd eerst op de gemeentelijke begraafplaats begraven. In 1983 werden zijn stoffelijke resten overgebracht naar St-Anne d'Auray (departement Morbihan, Frankrijk) waar hij rust op het militaire ereperk (9). Pieter kreeg geen frontstrepen (6).

Details uit het militair dossier: Pieter overleden te Dinard (6)

Fiche Dienst Oorlogsgraven: Pieter overleden te Dinan (7)

Belgische Militaire Begraafplaats van St-Anne d'Auray (departement Morbihan, Frankrijk) (boven) en de grafsteen van Cesar met een foutieve naam (rechts) (foto's Luc Donners, 2017)

Noten

- ¹ Burgerlijke Stand Heusden Geboorteakte 1893/30, Gemeentelijk Archief Destelbergen
- ² Bevolkingsregister Heusden 1910-1920 boekdeel 1 f° 148, Gemeentelijk Archief Destelbergen
- ³ Regimentsboek 3de Artillerieregiment, Koninklijk Legermuseum Brussel
- ⁴ Historique du 3eme Bataillon d'Artillerie, Koninklijk Legermuseum Brussel, Au-8906
- ⁵ La Belgique et la Guerre III, Les opérations militaires. Koninklijk Legermuseum Brussel
- ⁶ DHRG - HRA-E/N Arch. Evere, dossiernummer 3434105
- ⁷ Fiche Dienst oorlogsgraven (<http://files.warveterans.be/pdf/A44/23618.PDF> - geraadpleegd op 8 april 2017)
- ⁸ Website van Franky en Filip D'Argent:
<http://users.telenet.be/Filip.DArgent/Documents/Hopitaux-Belges-1914-1918.pdf>
(geraadpleegd op 8 april 2017)
- ⁹ Burgerlijke Stand Heusden Overlijdensakte 1922/18, Gemeentelijk Archief Destelbergen